Голові разової спеціалізованої
вченої ради PhD 17305
Хмельницького національного університету
д.е.н., професору Ларисі ЛЮБОХИНЕЦЬ

РЕЦЕНЗІЯ

кандидата економічних наук, доцента, доцента кафедри економічної теорії, підприємництва та торгівлі Хмельницького національного університету **Танасієнко Наталії Петрівни**
на дисертаційну роботу **Соломка Дениса Володимировича**
на тему: **«Інструменти підтримки розвитку малого підприємництва на сільських територіях»**, подану до разової спеціалізованої вченої ради Хмельницького національного університету на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 07 – Управління та адміністрування за спеціальністю 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Актуальність теми дослідження та її зв'язок з напрямами науково дослідних робіт

В умовах глибоких структурних трансформацій національної економіки, спричинених воєнними діями, посиленням міграційних процесів, зміною територіального розміщення продуктивних сил та необхідністю повоєнного відновлення, особливої ваги набуває забезпечення економічної життєздатності сільських територій. Одним із визначальних чинників вирішення цього завдання є розвиток малого підприємництва, яке створює передумови для розширення економічної активності населення, формування нових робочих місць, диверсифікації місцевої економіки та зміцнення фінансової спроможності територіальних громад. Водночас сільські території характеризуються суттєвими відмінностями у ресурсному забезпеченні, інфраструктурних можливостях, кадровому потенціалі та умовах ведення господарської діяльності, що зумовлює необхідність пошуку дієвих механізмів стимулювання підприємницької ініціативи з урахуванням їх територіальної специфіки.

Важливою проблемою залишається недостатня результативність існуючої системи підтримки малого підприємництва, яка не завжди враховує реальні потреби окремих територій, характер обмежень підприємницької діяльності та можливості використання місцевих ресурсів. Особливої актуальності набуває подолання надмірної уніфікованості підходів до надання підтримки, розширення

можливостей розвитку несільськогосподарських видів підприємництва, удосконалення фінансових, організаційних та інституційних механізмів стимулювання бізнес-ініціатив. За таких обставин важливого значення набуває формування методичного інструментарію, який дозволяв би комплексно оцінювати підприємницький потенціал громад, ідентифікувати основні бар'єри господарювання та визначати найбільш доцільні напрями підтримки відповідно до конкретних соціально-економічних умов, що потребує переходу від застосування стандартного набору заходів до диференційованого підходу, орієнтованого на можливості та проблеми кожної окремої територіальної громади.

У цьому контексті дисертаційна робота Соломка Дениса Володимировича, присвячена поглибленню теоретико-методичних засад та обґрунтуванню інструментів підтримки розвитку малого підприємництва на сільських територіях, є своєчасною та має вагоме науково-практичне значення. Актуальність дослідження посилюється розробленням профільно-орієнтованого підходу до визначення пріоритетів підтримки на основі оцінювання підприємницького потенціалу та бар'єрного профілю сільських громад, що створює можливості для обґрунтованого добору фінансових і організаційних інструментів з урахуванням специфіки їх розвитку. Практичну цінність роботи визначає також розроблення механізмів активізації невикористаних ресурсних можливостей громад, формування локальних інноваційних екосистем та консолідації ресурсів для реалізації спільних інвестиційних проєктів. Запропоновані наукові положення та рекомендації можуть бути використані органами місцевого самоврядування й іншими інституціями для вдосконалення політики підтримки малого підприємництва, раціонального використання місцевого потенціалу та забезпечення стійкого соціально-економічного розвитку сільських територій.

Актуальність теми додатково підтверджується зв'язком дослідження із планом науково-дослідних робіт Хмельницького національного університету. Результати дослідження Соломка Дениса Володимировича знайшли відображення при виконанні науково-дослідних тем «Формування стратегії забезпечення економічної безпеки підприємства» (ДР № 0125U003350), у межах якої автором обґрунтовано профільно орієнтований підхід до диференційованого добору інструментів підтримки розвитку малого підприємництва на сільських територіях залежно від підприємницького потенціалу та бар'єрного профілю сільської територіальної громади; «Стратегізація управління потенціалом

підприємницьких структур у післявоєнній відбудові економіки України на засадах інноваційності» (ДР № 125U003292), у межах якої автором розроблено науково-методичний підхід до оцінювання підприємницького потенціалу сільських територіальних громад із розмежуванням показників наявності ресурсів та рівня їх використання.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації

Ознайомлення зі змістом дисертаційної роботи та науковими публікаціями Соломка Дениса Володимировича дає підстави стверджувати, що сформульовані автором наукові положення, висновки й рекомендації є достатньо обґрунтованими, логічно взаємопов'язаними та характеризуються належним рівнем наукової аргументації.

Дисертаційна робота має чітку та послідовну структуру, що відповідає поставленій меті й визначеним завданням дослідження. Послідовність викладення матеріалу забезпечує взаємозв’язок теоретичних, аналітичних і прикладних аспектів досліджуваної проблематики: від узагальнення теоретичних та інституційних засад підтримки розвитку малого підприємництва на сільських територіях і дослідження сучасного стану, тенденцій та бар’єрів його функціонування до розроблення методичних підходів щодо оцінювання підприємницького потенціалу сільських громад, профільно-орієнтованого добору інструментів підтримки та обґрунтування організаційних механізмів їх реалізації.

Обґрунтованість отриманих результатів забезпечується належною теоретико-методологічною базою дослідження, сформованою на основі опрацювання та критичного аналізу праць вітчизняних і зарубіжних учених з питань теорії підприємництва, інституційного забезпечення його розвитку, організаційно-економічної підтримки малого бізнесу та розвитку сільських територій. Автором використано системний підхід, діалектичний метод пізнання, загальнонаукові методи аналізу і синтезу, індукції та дедукції, наукового абстрагування й узагальнення, а також спеціальні методи дослідження, зокрема історичний, компаративного й термінологічного аналізу, статистичного аналізу, групування, порівняння, аналізу рядів динаміки та структурного аналізу, класифікації, систематизації й логічного аналізу. Їх застосування забезпечило комплексність дослідження, можливість виявлення тенденцій і бар’єрів розвитку

малого підприємництва, оцінювання результативності наявних інструментів підтримки та обґрунтування авторських методичних і практичних розробок.

Достовірність і практична значущість результатів дисертаційної роботи підтверджуються апробацією основних теоретичних положень, науково-методичних розробок і практичних рекомендацій на міжнародних науково-практичних конференціях та форумах, а також їх відображенням у 7 наукових працях, зокрема 4 статтях у наукових фахових виданнях. Практичне значення одержаних результатів підтверджується використанням у діяльності Деражнянської міської ради Хмельницької області та в освітньому процесі Хмельницького національного університету. Загалом наукові положення, висновки та рекомендації дисертації характеризуються внутрішньою узгодженістю, належною аргументованістю та практичною спрямованістю.

Зміст дисертаційної роботи

Робота надана в рукопису. Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Обсяг основного тексту дисертації становить 221 сторінку. Робота містить 41 таблицю, 31 рисунок, анотацію, список використаних джерел із 237 найменувань.

Зміст дисертаційної роботи є комплексним і відображає послідовне розкриття проблематики дослідження. Структура роботи охоплює теоретичні, аналітичні та прикладні аспекти досліджуваної проблеми, що забезпечує всебічне обґрунтування авторських положень і висновків. Робота написана в науковому стилі, належно ілюстрована рисунками, таблицями та графіками, що сприяє кращому сприйняттю й аргументації отриманих результатів.

У вступі обґрунтовано актуальність теми, чітко сформульовано мету і завдання, визначено об’єкт, предмет, наукову новизну та практичне значення дослідження, а також наведено відомості про апробацію та впровадження його результатів.

У першому розділі «Теоретико-методичні основи підтримки розвитку малого підприємництва на сільських територіях» досліджено еволюцію теорій підприємництва, узагальнено наукові підходи до розуміння його сутності та ролі в соціально-економічному розвитку, обґрунтовано інституційні засади підтримки підприємництва на сільських територіях з урахуванням взаємодії формальних і неформальних інститутів. Визначено значення організаційних форм підтримки у зниженні інституційної та ринкової невизначеності, розширенні доступу суб’єктів підприємництва до фінансових, інформаційних і консультаційних

ресурсів та розвитку коопераційної взаємодії. Розкрито особливості формування підприємницького потенціалу сільської громади як сукупності ресурсних, людських, інфраструктурних, інституційних, соціальних та інноваційних можливостей, що визначають передумови розвитку підприємницької діяльності на відповідній території.

У другому розділі «Аналіз стану, тенденцій та умов розвитку малого підприємництва в Україні» здійснено структурно-динамічний аналіз його функціонування, виявлено домінування мікропідприємництва за кількістю суб'єктів господарювання за істотно нижчої частки в результатах їх діяльності, а також досліджено особливості статистичного відображення діяльності ФОП у воєнний період і методологічну непорівнянність їхніх вартісних показників починаючи з 2022 р. Розмежовано поняття «проблема», «бар'єр» і «виклик», систематизовано бар'єри розвитку підприємництва на сільських територіях за рівнями виникнення та інтенсивністю прояву в різних його сегментах. Запропоновано оцінювати результативність інструментів підтримки за трьома критеріями – релевантністю, доступністю та дієвістю, що дало змогу виявити проблеми їх реалізації, недостатнє врахування специфіки сільських територій і незбалансованість адресних та середовищних заходів підтримки.

У третьому розділі «Обґрунтування інструментів і організаційних форм підтримки розвитку малого підприємництва на сільських територіях» розроблено методику оцінювання підприємницького потенціалу сільських громад, що передбачає розмежування за кожною його складовою показників наявності ресурсів та їх фактичного використання, а також запропоновано матрицю позиціонування громад у координатах «потенціал – бар'єрність» і алгоритм профільно-орієнтованого добору інструментів підтримки. Обґрунтовано диференційовані організаційні механізми підтримки відповідно до типу громади: формування локальної інноваційної екосистеми для громад зі сприятливою позицією, активізацію невикористаних резервів для громад із наявним, але стримуваним бар'єрами потенціалом та комплексну відновлювальну підтримку, зокрема із застосуванням механізму спільних інвестицій, для громад із проблемною позицією.

Наукові положення, висновки та рекомендації загалом обґрунтовані й логічно пов'язані між собою.

Наукова новизна отриманих результатів

Основні наукові результати дисертаційної роботи Соломка Дениса Володимировича, що виносяться на захист, сформульовані достатньо чітко, належним чином аргументовані та відображають комплексний підхід автора до розв'язання поставленого наукового завдання.

Представлені теоретичні положення, науково-методичні розробки та практичні рекомендації є взаємопов’язаними, характеризуються належним рівнем наукової обґрунтованості, внутрішньою логічною узгодженістю та прикладною спрямованістю. Отримані результати мають теоретичну й практичну цінність, поглиблюють науково-методичні засади підтримки розвитку малого підприємництва на сільських територіях, зокрема в частині оцінювання підприємницького потенціалу сільських громад, виявлення бар’єрів його реалізації та обґрунтування профільно-орієнтованого добору інструментів підтримки з урахуванням специфіки громад.

До найбільш вагомих результатів, що характеризують наукову новизну дисертаційної роботи, слід віднести:

1. Удосконалення трактування підприємницького потенціалу сільської громади. Наукова цінність одержаного результату полягає у поглибленні теоретичних засад дослідження підприємницького потенціалу сільської громади через його трактування як інтегрованої системи взаємопов’язаних ресурсних, людських, інституційних, інфраструктурних, соціальних та інноваційних можливостей, що визначають спроможність громади формувати й реалізовувати підприємницькі ініціативи, що дозволяє обґрунтувати необхідність комплексної підтримки підприємництва на рівні громади як передумови її довгострокового соціально-економічного розвитку.

2. Удосконалення науково-методичного підходу до оцінювання результативності інструментів підтримки, що ґрунтується на сутнісному трактуванні результативності (за здатністю долати реальні бар’єри, а не за освоєнням коштів чи охопленням) та передбачає її оцінку за трьома послідовними вимірами – релевантністю, доступністю й дієвістю. Наукова цінність одержаного результату полягає у можливості комплексно оцінювати реальний вплив інструментів підтримки на подолання бар’єрів розвитку малого підприємництва, виявляти причини їх недостатньої результативності та визначати напрями вдосконалення з урахуванням специфіки сільських територій.

3. Удосконалення науково-методичних засад обґрунтування інструментів підтримки розвитку малого підприємництва на сільських територіях у частині

запровадження профільно-орієнтованого добору. Наукова цінність результату полягає у формуванні методичної основи для диференційованого добору інструментів підтримки відповідно до рівня підприємницького потенціалу та бар'єрного профілю конкретної сільської громади, що забезпечує адресність підтримки й урахування її реальних можливостей та обмежень замість застосування уніфікованих заходів.

4. Набув подальшого розвитку науковий підхід до трактування еволюції теорій підприємництва. Наукова цінність результату полягає у поглибленні теоретичних уявлень про еволюцію теорій підприємництва шляхом обґрунтування її як послідовного розширення функціональної ролі підприємництва – від економічної функції підприємця до системного чинника соціально-економічного розвитку, що дозволяє розкрити значення інституційного середовища та організаційних механізмів підтримки продуктивного підприємництва у забезпеченні адаптивності, економічної диверсифікації та сталого розвитку сільських територій.

5. Набуло подальшого розвитку методичне забезпечення статистичного аналізу малого підприємництва у структурно-динамічному вимірі в частині врахування зіставності динамічних рядів. Наукова цінність якого полягає у виявленні методологічної непорівнянності динамічних рядів вартісних показників діяльності ФОП починаючи з 2022 року, що дає змогу уникнути хибних висновків щодо реальних тенденцій розвитку малого підприємництва та враховувати обмеження статистичної інформації під час формування політики його підтримки.

6. Набув подальшого розвитку понятійно-методичний апарат аналізу обмежень розвитку підприємництва на сільських територіях. Наукова цінність якого полягає у розмежуванні понять «проблема», «бар'єр» і «виклик» та систематизації обмежень за природою, рівнем виникнення й інтенсивністю прояву для різних сегментів сільського підприємництва, що створює методичне підґрунтя для виявлення специфіки перешкод і адресного добору інструментів підтримки.

7. Набули подальшого розвитку науково-методичні основи оцінювання підприємницького потенціалу сільських громад у частині розмежування за кожною складовою показників наявності ресурсу та показників його використання. Наукова цінність результату полягає у можливості визначати не лише рівень забезпеченості сільських громад ресурсами за кожною складовою підприємницького потенціалу, а й ступінь їх фактичного залучення до

підприємницької діяльності, що дає змогу виявляти невикористані резерви розвитку та обґрунтовувати напрями їх активізації.

8. Набуло подальшого розвитку обґрунтування організаційних інструментів підтримки малого підприємництва в частині їх диференціації за типами сільських громад. Наукова цінність результату полягає у доведенні доцільності застосування принципово різних за своєю природою організаційних механізмів підтримки залежно від типу сільської громади: консолідації ресурсів для громад із дефіцитом капіталу, організаційного залучення невикористаних резервів для громад із незадіяним потенціалом та формування локальної інноваційної екосистеми для громад із достатнім ресурсним забезпеченням, але нерозвиненим інноваційним середовищем.

Теоретичне і практичне значення результатів дисертації

Викладені в дисертаційній роботі наукові положення мають належний рівень теоретичного обґрунтування та практичної спрямованості й сприяють подальшому розвитку теоретико-методичних засад підтримки розвитку малого підприємництва на сільських територіях. Отримані результати поглиблюють сучасні наукові підходи до дослідження підприємницького потенціалу сільських громад, виявлення та систематизації бар'єрів розвитку малого підприємництва, оцінювання результативності інструментів його підтримки, а також обґрунтування диференційованого добору організаційних форм і механізмів підтримки з урахуванням специфіки та потреб відповідних територій.

Найбільшу теоретичну цінність мають отримані в процесі дослідження такі наукові результати: удосконалення трактування підприємницького потенціалу сільської громади; удосконалення науково-методичного підходу до оцінювання результативності інструментів підтримки малого підприємництва на основі критеріїв релевантності, доступності та дієвості; розвиток науково-методичних засад обґрунтування інструментів підтримки малого підприємництва на сільських територіях шляхом запровадження профільно-орієнтованого підходу.

До результатів, які мають найбільшу практичну цінність, доцільно віднести: розроблений науково-методичний підхід до оцінювання підприємницького потенціалу сільських громад; запропонований алгоритм профільно-орієнтованого добору інструментів підтримки малого підприємництва з урахуванням потенціалу та бар'єрного профілю конкретної громади; обґрунтовані стратегічні пріоритети й організаційні механізми

підтримки громад різних типів, зокрема формування локальної інноваційної екосистеми, активізацію невикористаних резервів та консолідацію ресурсів на основі механізму спільних інвестицій; практичні рекомендації щодо вдосконалення взаємодії органів місцевого самоврядування із суб'єктами малого підприємництва, спрямовані на підвищення адресності підтримки, раціональне використання ресурсів і створення сприятливих умов для підприємницької діяльності на сільських територіях.

Сформовані за результатами дослідження теоретичні висновки, науково-методичні розробки та практичні рекомендації знайшли практичне застосування в діяльності Деражнянської міської ради Хмельницької області (довідка № 12-Д від 05 травня 2026 р.).

Теоретичні узагальнення і науково-методичні розробки автора використовуються в освітньому процесі Хмельницького національного університету при викладанні дисциплін «Підприємництво», «Стратегічне управління», «Управління бізнес-процесами», «Антикризове управління» та «Управління проєктами» (довідка про впровадження №035/80 від 28.09.2026 р.).

Повнота викладення наукових і практичних результатів дисертації в опублікованих роботах

За темою дисертації опубліковано 7 наукових праць, загальним обсягом 3,58 друк. арк., з яких особисто автору належить 2,68 друк. арк., у тому числі: 4 статті у наукових фахових виданнях України, загальним обсягом 3,08 друк. арк., з яких особисто автору належить 2,38 друк. арк.; 3 наукових публікації, що додатково відображають результати дослідження загальним обсягом 0,53 друк. арк. (особисто автору належить 0,53 друк. арк.).

Основні положення дисертації доповідалися на міжнародних науково-практичних конференціях і форумах у 2024-2026 рр. (м. Хмельницький, м. Стокгольм, Швеція).

Опубліковані наукові праці повною мірою відображають зміст дисертаційної роботи. Аналіз публікацій автора дозволяє зробити висновок про повноту викладу основних наукових положень його дисертаційної роботи у науковій літературі. Кількість публікацій є достатньою для висвітлення результатів дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії відповідно до вимог.

Відповідність тексту дисертації вимогам академічної доброчесності

Аналіз тексту дисертації, а також публікації здобувача свідчать про відсутність ознак порушення автором вимог академічної доброчесності. Зокрема, дисертаційна робота містить посилання на джерела інформації у випадку використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; відповідає нормам законодавства про авторське право і суміжні права; відображає прагнення автора надати достовірну інформацію про результати власної наукової діяльності, використані методики досліджень та інформаційні ресурси.

Ідентичність змісту анотації та основних положень дисертації

Порівняльний аналіз анотації та основних положень дисертації Соломка Дениса Володимировича засвідчує їх повну відповідність. Анотація не містить інформації, яка б була відсутня у тексті дисертаційної роботи. Дисертація та оприлюднена анотація оформлені відповідно до вимог, встановлених МОН України.

Дискусійні положення та зауваження до дисертаційної роботи

У цілому позитивно оцінюючи наукові результати, отримані в дисертаційному дослідженні та їх практичне значення, слід відзначити окремі дискусійні моменти та висловити деякі зауваження стосовно роботи Соломка Дениса Володимировича:

1. Підрозділ 1.1 має переважно оглядово-теоретичний характер і недостатньо сфокусований на безпосередньому об’єкті дослідження. Автором ґрунтовно розглянуто еволюцію теорій економічного зростання та підприємництва, однак специфіка малого підприємництва саме на сільських територіях у цьому контексті розкрита недостатньо, а поняття «сільські території» з’являється лише наприкінці підрозділу. На нашу думку, теоретичний огляд доцільно було б дещо скоротити, зосередивши увагу на теоретичних підходах, які безпосередньо формують концептуальне підґрунтя дослідження малого підприємництва на сільських територіях, його специфіки, бар’єрів та сучасних чинників розвитку, що посилило б логічний зв’язок теоретичної частини з подальшими розділами роботи.

2. Потребує уточнення понятійно-критеріальна характеристика малого підприємництва. У роботі недостатньо чітко визначено, які саме суб’єкти віднесено автором до малого підприємництва, зокрема не розмежовано мікропідприємства та малі підприємства, а також фізичних осіб – підприємців і

юридичних осіб. З огляду на зазначену автором втрату чинності Господарським кодексом України, доцільно було б чіткіше окреслити сучасну нормативно-правову основу класифікації суб'єктів малого підприємництва та навести відповідні критерії, насамперед за кількістю працівників і обсягом доходу, що дозволило б точніше визначити межі об'єкта дослідження та забезпечити коректність подальших аналітичних узагальнень.

3. Варто було б посилити прикладну спрямованість аналізу організаційних форм підтримки та можливостей ЄБРР саме щодо малого підприємництва на сільських територіях. Наведені в табл. 1.10 та в додатку табл. Б.5 напрями значною мірою стосуються масштабних проєктів «зеленого переходу» – розвитку відновлюваної енергетики, електротранспорту, модернізації мережевої та комунальної інфраструктури, – що не завжди є безпосередньо доступними для дрібних сільських суб'єктів підприємництва. Водночас недостатньо розкрито механізми практичного доступу малого бізнесу до відповідних ресурсів, зокрема через банки-партнери, вимоги до позичальників та параметри фінансування. Крім того, порівняння організаційних форм підтримки, представлене в табл. 1.9, доцільно було б доповнити чіткими критеріями їх оцінювання.

4. Потребує певного уточнення методична складова першого розділу. Назва розділу передбачає висвітлення теоретико-методичних основ дослідження, однак безпосередньо методичні підходи до оцінювання підприємницького потенціалу, визначення бар'єрів розвитку малого підприємництва та оцінювання результативності інструментів його підтримки в ньому представлені недостатньо системно. Відповідні методичні положення більшою мірою розкриваються у підрозділах 2.2-2.3 та 3.1. Тому доцільним було б чіткіше структурувати методичне обґрунтування дослідження вже в межах першого розділу або відповідно уточнити його назву.

5. Потребує більш детального опису процедура проведення опитування, результати якого використано для оцінювання окремих показників. Зокрема, за даними опитування визначалися рівень поінформованості підприємців, довіра до влади та між жителями, наявність ініціативних груп, досвід реалізації спільних проєктів і цифрові компетентності. Водночас у роботі, попри наявність опитувальника в додатку Е, недостатньо розкрито методику формування вибірки: кількість респондентів у кожній громаді, критерії та спосіб їх відбору, період проведення опитування і склад респондентів. Також потребує пояснення механізм переведення відповідей за шкалою 1-5 у відповідні бали показників.

Наведення цих відомостей підвищило б прозорість методики та забезпечило можливість відтворення й перевірки отриманих результатів.

6. Потребує уточнення методика присвоєння балів окремим показникам. Автор наголошує на необхідності документального визначення критеріїв оцінювання для кожного показника (с. 165), однак відповідні межі та правила переведення фактичних значень у бали в роботі системно не наведені. У зв'язку з цим не завжди зрозуміло, чим обґрунтовано присвоєння, наприклад, 4 балів за 1,32 га угідь на одного жителя або 2 балів за частку населення працездатного віку 34,1 % у табл. 3.2-3.3. Відсутність чітко визначених порогових значень робить застосовану бальну шкалу недостатньо прозорою та ускладнює відтворення результатів оцінювання. Доцільно було б навести критерії або інтервали значень, за якими здійснюється присвоєння відповідної кількості балів.

Висловлені зауваження та побажання мають дискусійний і рекомендаційний характер, спрямовані на подальше вдосконалення дослідження. Вони не знижують наукової новизни, теоретичної та практичної цінності отриманих результатів і не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи Соломко Дениса Володимировича.

ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК

Дисертаційна робота Соломка Дениса Володимировича «Інструменти підтримки розвитку малого підприємництва на сільських територіях» є завершеною самостійно виконаною науковою працею, у якій сформульовано теоретично обґрунтовані положення та практичні рекомендації, що мають значення для розвитку теорії та методології підтримки малого підприємництва на сільських територіях, удосконалення науково-методичних підходів до оцінювання підприємницького потенціалу сільських громад, виявлення та систематизації бар'єрів його реалізації, а також обґрунтування профільно-орієнтованого підходу до диференційованого добору інструментів підтримки з урахуванням потенціалу й бар'єрного профілю громад.

Робота відзначається внутрішньою логікою побудови, змістовною цілісністю та належним рівнем наукової аргументації. Мету дослідження реалізовано, поставлені завдання виконано, а отримані результати мають як наукову, так і практичну цінність. Дисертація засвідчує високий рівень підготовки здобувача та вміння самостійно розв'язувати актуальні наукові завдання.

На підставі викладеного можна зробити висновок, що дисертація Соломко Дениса Володимировича «Інструменти підтримки розвитку малого підприємництва на сільських територіях» відповідає Вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами), Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2017 року №44 (зі змінами), а її автор Соломко Денис Володимирович заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 076 – Підприємництво, торгівля та біржова діяльність галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

Рецензент:
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економічної теорії,
підприємництва та торгівлі Хмельницького
національного університету Міністерства освіти
і науки України Наталія ТАНАСІЄНКО

Підпис Наталії ТАНАСІЄНКО засвідчую:
Проректор з науково-педагогічної роботи
Хмельницького національного університету Віктор ЛОПАТОВСЬКИЙ